

»Mladi za napredek Maribora 2015«

32. srečanje

IGRE NAŠIH DEDOV

»Človek je resnično človeški, le kadar se igra.«

(F. Von Schiller)

Raziskovalno področje: Naravna in kulturna dediščina

Raziskovalna naloga

Avtor: LUKA OPREŠNIK , BLAŽ VIČMAN

Mentor: RADMILA DRVARIČ

Šola: OŠ DRAGA KOBALA MARIBOR

2015, Maribor

»Mladi za napredek Maribora 2015«

32. srečanje

IGRE NAŠIH DEDOV

»Človek je resnično človeški, le kadar se igra.«

(F. Von Schiller)

Raziskovalno področje: Naravna in kulturna dediščina

Raziskovalna naloga

2015, Maribor

KAZALO

POVZETEK	4
1. UVOD	5
1.1. Nameni in cilji	5
1.2. Hipoteze.....	6
Zastavili smo si naslednje hipoteze:.....	6
2. ZGODOVINA IGER IN IGRANJA	6
3. METODOLOGIJA DELA	7
3.1. Terensko delo	7
3.1.1. Intervju	7
3.2. Anketa	10
4. RAZPRAVA REZULTATOV	11
4.1. Analiza anketnega vprašalnika.....	11
5. RAZPRAVA, INTERPRETACIJA REZULTATOV	24
6. LASTNA IGRA	24
6.1. Osnove igre.....	24
6.2. Vrste igralcev.....	25
6.3. Potek igre.....	25
7. DRUŽBENA ODGOVORNOST V PROJEKTU MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA	26
8. ZAKLJUČEK.....	27
9. VIRI IN LITERATURA	28
10. PRILOGA.....	29

KAZALO SLIK

Slika 1: Otroci pri igri s žogo (http://www.zurnal24.si)	5
Slika 2: Moderna igrala (www.dnevnik.si)	6
Slika 3: Igra v peskovniku (www.dnevnik.si).....	11

KAZALO TABEL

Tabela: 1 Spol anketirancev	12
Tabela: 2 Starost anketirancev	13
Tabela: 3 Ste se kot otrok veliko igrali	13
Tabela: 4 Pogostost igranja	14
Tabela 5: Omejen čas igranja	15
Tabela 6: Je bilo igranje dovoljeno v šoli	15
Tabela 7: Uporaba pripomočkov	17
Tabela 8: Povprečje otrok vključenih v igro	18
Tabela 9: Kraj igranja.....	19
Tabela 10: naštetih iger	20
Tabela 11: Kdo vas je iger naučil.....	21
Tabela 12: Ločevanje pri igri	22
Tabela 13: Prenašanje iger na svoje otroke.....	23

KAZALO GRAFOV

Graf: 1 Spol anketirancev.....	12
Graf: 2 Starost anketirancev	13
Graf: 3 Ste se kot otrok veliko igrali	14
Graf 5: Omejen čas igranja.....	15
Graf 6: Je bilo igranje dovoljeno v šoli	16
Graf 7: Uporaba pripomočkov	17
Graf 8: Povprečje otrok vključenih v igro.....	18
Graf 9: Kraj igranja	19
Graf 10: Igranje naštetih iger	20
Graf 11: Kdo vas je iger naučil	21
Graf 12: Ločevanje pri igri.....	22
Graf 13: Prenašanje iger na svoje otroke	23

POVZETEK

Namen naše raziskovalne naloge je bil raziskati način in vrste igranja ter kratkočasenja v času najinih starih staršev. Izvedeli smo tudi ali so stare igre še žive. Vse to smo izvedeli s pomočjo anket in intervjuja. Ankete smo razdelili med starejše (50-100 let) občane in tako izvedeli pogostost znanih iger,... Intervju smo opravili, da bi še bolj natančno izvedeli, kaj o vprašanjih iz ankete. Za zaključek smo si izmislili svojo igro, ki združuje značilnosti starih in modernejših iger in jo preizkusili pri mlajših učencih.

Meniva, da stare igre ne smejo potoniti v pozabo, ampak jih moramo ohraniti za bodoče generacije.

»Če bi torej hoteli razumeti bogastva starih pozabljenih iger naših babic, bi morali veliko vedeti o naši preteklosti/.../V teh pozabljenih igrah je ravno toliko resnic, kot jih najdemo v pasijonu ali v stari mitološko obarvani bajki.« (Vogelnik, 1998, str. 3)

1. UVOD

Že v prazgodovini so se ljudje igrali, naši starši so se in se še vedno igrajo in mi se igramo, vse to je pomembna kulturna dediščina, ki je ne smemo pozabiti saj igranje je ena izmed najbolj zanimivih in zabavnih stvari, ki jih človeštvo pozna. Zato smo se domislili, da bi

Slika 1: Otroci pri igri s žogo (<http://www.zurnal24.si>)

raziskali nekaj o igrah in njihovem nastanku te dobe.

Odločili smo se, da bomo raziskali eno izmed zadnjih generacij, ki se je vedno igrala na prostem in v družbi prijateljev, preden so vse to uničili računalniki in druge elektronske naprave. Ta generacija so

ljudje, stari med 50 in 100 leti.

Generacijo teh ljudi vidimo vsak dan, kljub temu pa jih po navadi ne vprašamo, kako je bilo v njihovi mladosti. Kako so morali delati, kakšna je bila šola in kako so se oblačili, čeprav so prava zakladnica spominov in znanja. Tako smo se odločili obuditi nekaj spominov iz preteklosti, saj veliko današnjih otrok sploh ne ve, kako se je bilo tako igrati na prostem in s preprostimi pripomočki. Mogoče pa nam uspe tudi kaj spremeniti in v današnjem svetu spodbuditi to vrsto igranja. Ali ste pripravljeni na popotovanje po spominih? Upamo, da ste.

1.1. Nameni in cilji

Cilj naše naloge je, da ugotovimo, kako so se igrali naši dedki in babice, in da s tem vplivamo na igranje mlajših generacij. Poustvarili bomo tudi še eno igro, ki jo bomo predstavili nižjim razredom naše šole, zato bo zanimiva, zabavna in preprosta. »Igra je v otroški dobi glavna človeška aktivnost in odlična zabava skozi vse življenje.« (Allue, 2004, str. 4)

1.2. Hipoteze

Zastavili smo si naslednje hipoteze:

1. Otroci so se igrali več na prostem.
2. Njihova igra je bila velikokrat omejena z delom.
3. Pri igri je sodelovalo veliko otrok .
4. Niso uporabljali veliko pripomočkov.
5. Pripomočki so bili preprosti (žoga, gumica za gunitvist,..) ali pa so si jih izdelali sami.
6. Otroci so si veliko iger izmislili sami.

2. ZGODOVINA IGER IN IGRANJA

Otroke so s igro zaposlovali že stari Egipčani, ki so poznali, kakor Grki, že veliko iger na ploščah. Otroci so se igrali tudi s figurami iz lesa in keramike, vrtavkami, igrali so se po vlogah (vojaki, kralji,...) Najbolj znane igre, kot so človek ne jezi se, mlin, lestve, ipd. so nastale v času stare Grčije, Judeje, Egipta.

Slika 2: Moderna igrala (www.dnevnik.si)

3. METODOLOGIJA DELA

3.1. Terensko delo

3.1.1. Intervju

Intervju sta opravili učenki naše šole za literarni natečaj Večerko.

Način življenja otrok se skozi čas spreminja. Oblačila so drugačna, pišemo različne zgodbe in se igramo nove in nove igre. Tako je bilo nekoč in tako je tudi danes.

ŠLIK-ŠLAK, ŠKARJICE BRUSIM

Naši stari starši so se drugače igrali kot njihovi otroci, in mi se igramo drugače kot naši starši. Da bi izvedeli kaj več o igrah, ki so se jih igrali otroci v preteklosti, sva opravili intervju z mentorico folklorne skupine podružnične osnovne šole – Milenko Kocbek Krajnc.

Meniva, da so se otroci v preteklosti igrali popolnoma drugače, kot se igrajo sedaj. Katere igre ste se v vaših mladostniških in otroških letih največkrat igrali?

Igrali smo se drugačne igre, kot se igrajo otroci sedaj. Takrat nismo imeli računalnikov, igralnih konzol in drugih tehniških pripomočkov – igrač.

Spomnim se, da sem se največ igrala s svojo sestro ali pa s sosedovimi otroki. S sestro nisva imeli veliko kupljenih igrač. Od dedka Mraza sva vsako leto dobili darilo, ki je bilo tudi edino kupljeno, in sicer punčko, žogo, človek ne jezi se in komplet za balinanje. Vse te stvari sva si s sestro tudi delili in jih skrbno čuvali ter pazili, da kaj ne zlomiva ali poškodujeva.

Zelo rada sem se igrala igre, v katerih sem prepoznavala razne poklice, npr.: prodajalko, zdravnika, frizerja in podobno.

Pozneje, ko sem že hodila v šolo na podružnično šolo, smo se v odmorih igrali gunitvist ali pa se igrali v bližnjem gozdu. Vedeli smo, da se smemo igrati le ob robu gozda in tega pravila smo se tudi strogo držali. Takrat še ni bilo zgrajenega vrtca in je bil gozd povsem blizu šole, in sicer tam, kjer je sedaj igrišče. Predvsem dekleta smo si v gozdu urejala stanovanja. Naša domišljija ni poznala meja. Za igro smo uporabile vse, kar nam je prišlo pod roke, razni listi dreves, gozdni plodovi, palice, veje,....

Igrali smo se tudi igro zemljo krast, pismo, gnilo jajce, lepa bela lilija, trden most, ...

Deklice smo v tistih časih tudi zbirale serviete in značke, na katere smo bile zelo ponosne ter si jih med seboj izmenjavale. Danes tako lepih serviet ne delajo več. Bile so najrazličnejše velikosti in oblik.

Fantje so se radi igrali s frnikolami, rekli so jim "kičkugle", se skrivali ali pa lovili. Takrat še ni bila tako pomembna žoga, kot je sedaj.

Nismo razmišljali samo o igri. Če so starši ugotovili, da imamo veliko prostega časa, so ti dali kakšno delo. Moral si pomesti stanovanje, pomiti ali obrisati posodo, pomagati pri pripravi jedi. Skratka, navajali so nas na obveznosti in dolžnosti, kar se mi zdi, da je prav.

Vsak otrok ima svojo najljubšo igro. Katera je bila vaša najljubša in zakaj prav ta?

Zelo rada sem se s sestro in očetom igrala igro človek ne jezi se, ali pa smo kartali. Ob tem smo se veliko pogovarjali. Še posebej sem rada prisluhnila očetu, ki je rad pripovedoval dogodivščine svojega otroštva, ali pa nam je pripovedoval, kako so se igrali, ko je bil še majhen.

Ne morem reči, da sem imela posebej rada kakšno določeno igro. Spomnim se, da sem komaj čakala, da bo moja teta imela kolone, ker se nas je takrat zbralo veliko otrok in smo se lahko lovili in skrivali po raznih skednjih in hlevih. To je bila za nas prava dogodivščina. Še posebej sem čakala na pusta. V Dogošah imajo še danes ohranjen običaj, ki je bil v mojih časih še lepši. Čakali smo pustnega torka, ko so iz gasilskega doma proti nam, otrokom, prišli kurenti. Bilo jih je zelo veliko, včasih več kot deset. Hodili so od hiše do hiše in vmes lovili, nas otroke. Če so te dobili, so te namazali s kremo za čevlje ali pa še huje, bil si tepen z ježevko (okrog palice zaviti kožuh ježa). To je znalo kar pošteno boleti. Zato si se potrudil, da te kurent ni ujel. Vse to je trajalo do večera, ko si utrujen in hkrati lačen odšel proti domu, ker ves popoldan ni bilo časa, da bi se okreščal.

Za boljše in bolj zanimivo igro otroci tudi sedaj uporabljamo kakšne pripomočke npr. liste, palice...? Ste jih tudi vi? Če ste, katere?

Uporabljali smo vse, kar nam je prišlo v roke: liste dreves, kamne, palice, pesek, mivko, stare neuporabne kuhinjske posode.

Spomladi sem si spletla verižico ali zapestnico iz marjetic, regrata ali ivanjščic. Poleti sem delala potičke. Iz mivke ali peska sem v skodelice, ki jih mama ni več uporabljala, nasipala

mokro mivko, jo s staro kuhalnico ali z žlico poteptala in obrnila. Tako je nastala gmota, podobna potički. Včasih smo deklice med seboj tekmovali, katera bo naredila največ potičk.

V jeseni smo zbirali najrazličnejše liste in med seboj tekmovali, kdo ima lepšega in bolj pisanega. Z njimi smo se igrali tudi trgovino, kjer so nam listi predstavljali denar.

Pozimi smo si iz snega izdelali iglu, snežake in se kepali.

Današnji otroci se najpogosteje igrajo v hiši, doma. In kje ste se vi najpogosteje igrali?

Največ sem se igrala zunaj na dvorišču ali okrog njega. Uporabljali smo veliko domišljije, saj smo si z različnimi kamni, listi ali s samim peskom omejili stanovanje, v katerem je bil prostor za kuhanje, igranje in spanje. Pozimi sem se igrala na bližnjem hribu, kjer sem se sankala z vaškimi otroki, saj jaz sank ali smučki nisem imela. Moram povedati, da takrat nismo imeli tako dobrih oblačil in obutve, kot jih imajo otroci sedaj. Moja mama je rada šivala in mi je sešila jakno ali plašč iz blaga, ki sta bila ob kepanju hitro mokra, zato sem bila lahko tako dolgo zunaj, dokler nisem bila vsa premočena. Rokavice, kapo, šal in debele dokolenke sem dobila od tete, ki jih je spletla.

Igre se skozi čas spreminjajo. Kaj menite o igri otrok danes, če jo primerjate z vašimi?

Današnji otroci imajo velike težave, kadar bi si morali sami, brez kupljenih igrač izmisliti kakšno igro, pri kateri bi uporabili predmete in stvari iz svoje okolice. Navajeni so iger in igrač, ki jih dobijo v trgovini. V preteklosti so bile igre in igrače prilagojene delu in običajem, največ smo se igrali na prostem. Sedaj pa se otroci največ igrajo v stanovanju. V pomoč sta jim računalnik in televizija.

Pri današnjih otrocih sem opazila, da se hitro naveličajo ene igre in hitro preidejo na drugo. Mi smo se lahko igrali eno igro ves dan, če je le bil čas za to.

Dandanes ne vemo več natanko, kakšne igre ste se igrali v preteklosti. Ali nam lahko podrobneje opišete katero izmed njih?

ŠKARJICE BRUSIT

To igro se otroci igrajo na prostem, tam, kjer so drevesa. Najprej določijo nekaj drevesnih debel na robu gozda ali v sadovnjaku. Štejejo jih in mora biti eno manj, kot je otrok, ki se igrajo. Potem na določeno znamenje stečejo vsak do enega drevesa. Eden seveda ostane praznik rok. On je brusar, ki brusi škarjice. Prekriža oba kazalca desne in leve roke in strga z enim po drugem. Napoti se do najbližjega lastnika enega izmed dreves in ga nagovori: »ŠLIK-ŠLAK, ŠKARJICE BRUSIM! ALI IMATE PRI VAS KAKŠNE ŠKARJICE ZA NABRUSIT?« Nagovorjeni odgovarja: »O NE, NIMAMO. MOGOČE IMAJO PA TAM KAJ!« In pokaže eno izmed oddaljenih dreves, kamor se zdaj brusar napoti. Medtem seveda vlada nemir med drevesi. Njihovi lastniki se kličejo in menjavajo svoja domovanja, in to hitro in vedno hitreje; ker jim prazno deblo drevesa lahko zaseže brusar, ki se sme polastiti vsakega nezasedenega – to pomeni debela drevesa, ki se ga v tistem trenutku nihče ne drži. Ko brusarju končno uspe, da si osvoji in prilasti eno od debel drevesa, ki ga je za kratek čas nekdo izpustil in stekel do naslednjega, je brusarjeva vloga zaključena. Novi brusar je novi brezdomec. In tako se igra začne znova.

Otroci vedno radi spoznavamo nove igre. Menite, da bi se današnji otroci radi igrali stare igre, če bi bili z njimi seznanjeni?

Seveda so današnji otroci dojemljivi za vse vrste iger. In radi se igrajo vedno nove igre, četudi so to igre naših babic in dedkov, ki se od iger na prostem, ki se jih igrajo današnji otroci, ne razlikujejo veliko.

3.2. Anketa

Anketo smo razdelili med 100 upokojencev (od 50 do 100 leta), od teh smo jih lahko uporabili samo 75, kar smo tudi predvidevali.

4. RAZPRAVA REZULTATOV

Anketa je obrodila bogate sadeže in izvedeli smo veliko o igranju naših dedkov in babic. Otroci so se veliko igrali, toda veliko jih je tudi pomagalo svojim staršem, kar je bilo odvisno od generacije, saj smo opazili, da so nekateri anketiranci iste starosti imeli podobne odgovore. Razlika pa je bila tudi med otroci, ki so živeli v mestu ali na deželi.

Kar nas je razveselilo je, da je veliko anketirancev imelo lep spomin na otroštvo in so zato igre prenesli tudi na svoje otroke.

4.1. Analiza anketnega vprašalnika

Anketo smo analizirali tako, da smo vsako vprašanje obravnavali posebej, ga zapisali v tabelo in prikazali z grafom, če je bilo to seveda mogoče.

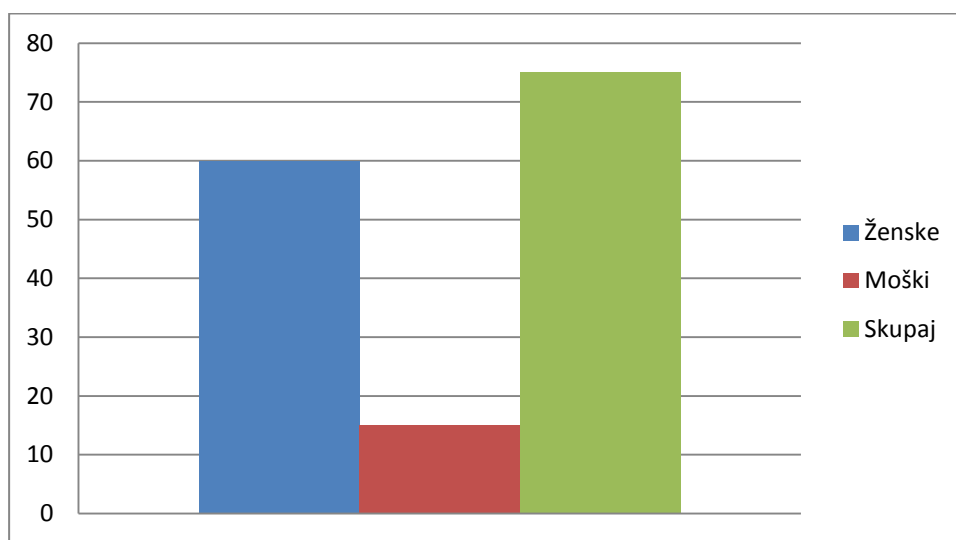
Slika 3: Igra v peskovniku (www.dnevnik.si)

1) SPOL

Tabela: 1 Spol anketirancev

SPOL	ŠTEVILO
Ženske	60
Moški	15
Skupaj	75

Graf: 1 Spol anketirancev

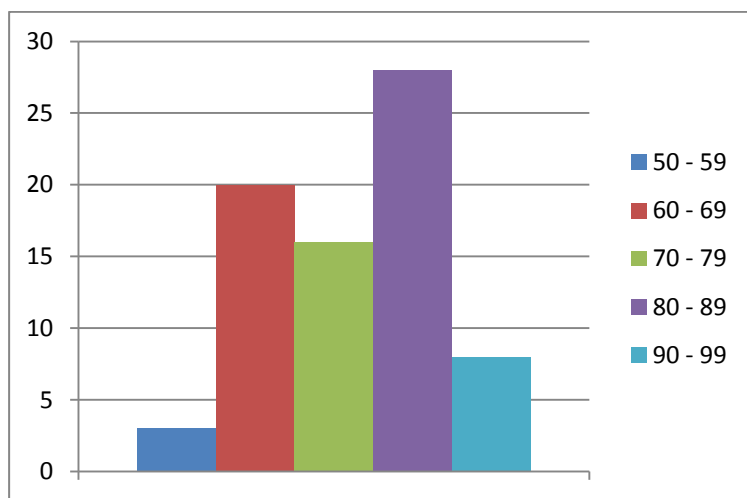
Anketirali smo 75 ljudi iz doma upokojencev, kluba bolnikov po možganski kapi in ostale.

2) STAROST

Tabela: 2 Starost anketirancev

STAROST	50 - 59	60 - 69	70 - 79	80 - 89	90 - 99
ŠTEVILO ANKETIRANCOV	3	20	16	28	8

Graf: 2 Starost anketirancev

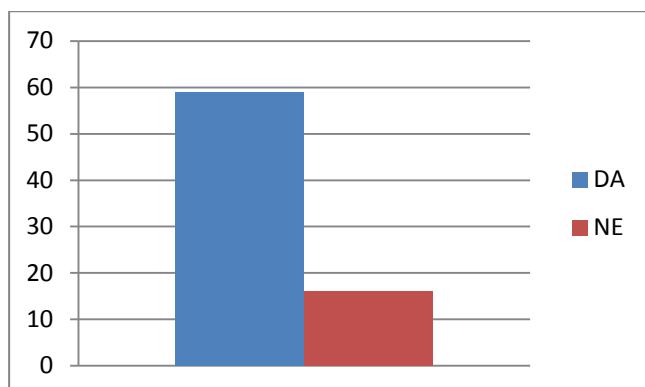
Iz grafa je razvidno, da je imelo največ anketirancev 80 – 89 let in najmanj 50 – 59 let. Ljudi te starosti smo izbrali, ker iščemo podatke o igranju teh ljudi.

3) STE SE KOT OTROK VELIKO IGRALI?

Tabela: 3 Ste se kot otrok veliko igrali

DA	59
NE	16

Graf: 3 Ste se kot otrok veliko igrali

Kakor smo predvidevali, je veliko anketirancev na to vprašanje odgovorilo z da, kar nekaj jih je odgovorilo z ne.

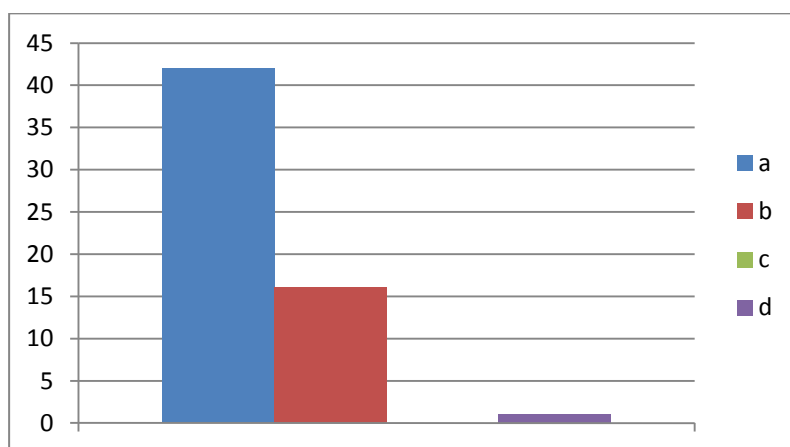
4) KAKO POGOSTO STE SE IGRALI?

Tabela: 4 Pogostost igranja

A	b	c	d
42	16	0	1

- a) vsak dan
- b) nekajkrat na teden
- c) nekajkrat na mesec
- d) drugo

Graf: 4 Pogostost igranja

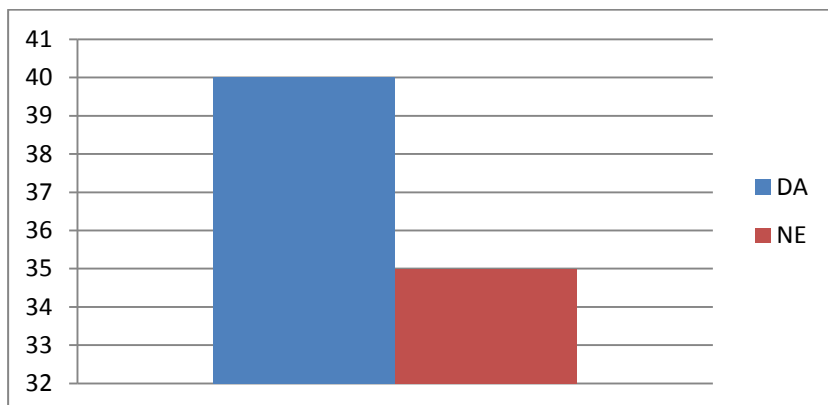
Ugotovili smo, da se jih je največ igralo vsak dan, nekaj manj pa nekajkrat na teden, nekdo pa je odgovoril, da se je igral, ko je imel čas.

5) ALI JE BIL ČAS IGRANJA OMEJEN?

Tabela 5: Omejen čas igranja

DA	40
NE	35

Graf 5: Omejen čas igranja

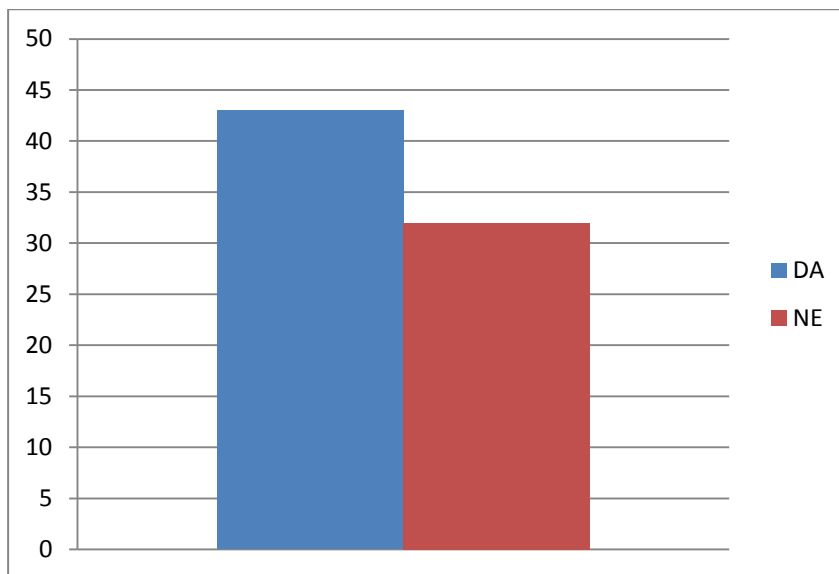
Večina anketirancev je imela čas za igro omejen, kar je bilo v nasprotju z našimi predvidevanji. Razlogi, zakaj je bil omejen, so bili delo na kmetiji in šolske obveznosti.

6) JE BILO IGRANJE DOVOLJENO V ŠOLI?

Tabela 6: Je bilo igranje dovoljeno v šoli

DA	43
NE	32

Graf 6: Je bilo igranje dovoljeno v šoli

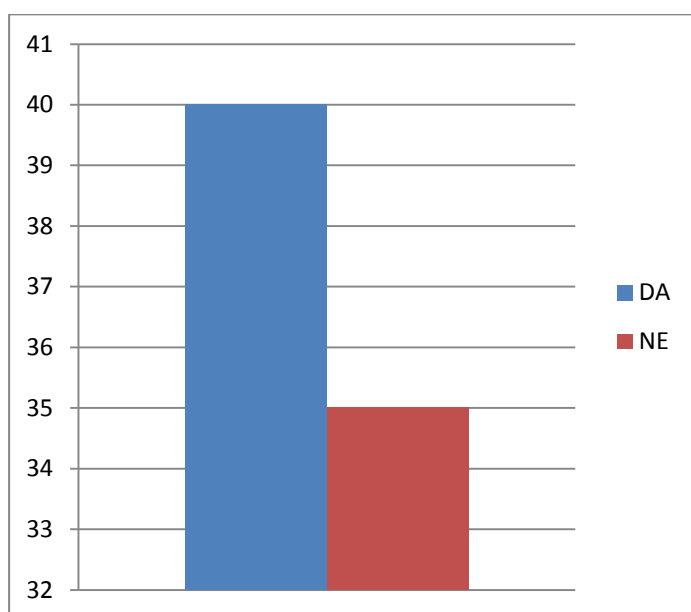
Večina anketirancev je odgovorilo z DA, kar je več kot smo predvidevali, saj je bila šola takrat strožja kakor danes. Na vprašanje, kdaj je bilo dovoljeno, jih je večina odgovorila med odmori, pri telovadbi po pouku in ostalo. Na vprašanje, zakaj ni bilo dovoljeno, jih je večina napisala, da so bili strožji časi.

7) ALI STE UPORABLJALI PRIPOMOČKE?

Tabela 7: Uporaba pripomočkov

DA	40
NE	35

Graf 7: Uporaba pripomočkov

Na to vprašanje je malenkost več (5) anketirancev odgovorilo z Da kot z NE, kar je manj kot smo pričakovali. Na vprašanje, katere pripomočke so uporabljali, jih je večina odgovorila, da so uporabljali žogo, kolebnico, punčke iz cunj, stvari, ki so jih našli v naravi, polja in figure za družabne igre in drugo.

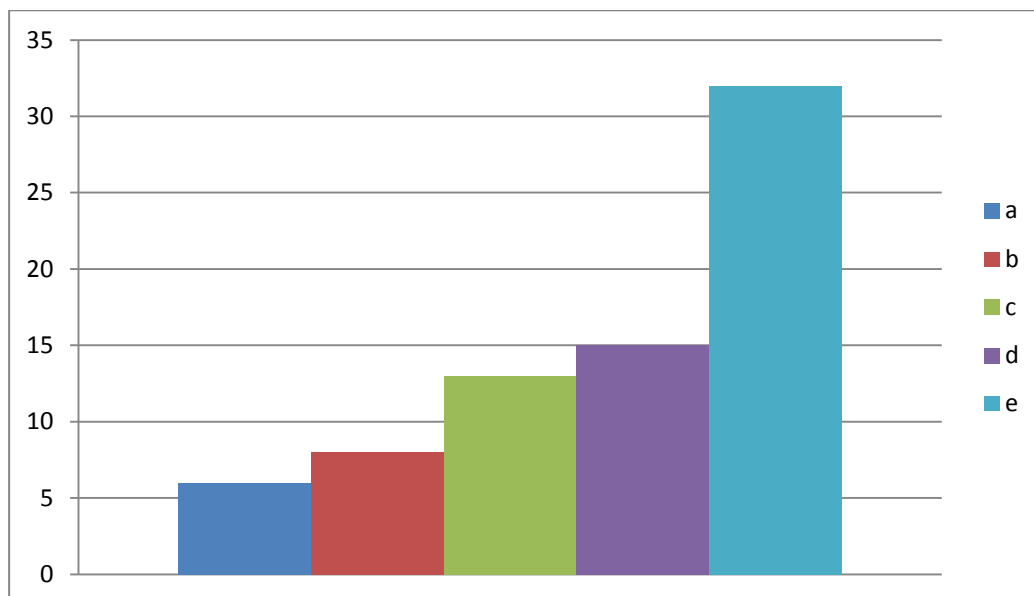
8) KOLIKO OTROK POVPREČNO JE BILO VKLJUČENIH V IGRO?

Tabela 8: Povprečje otrok vključenih v igro

a	b	c	d	e
6	8	13	15	32

- a) dva
- b) tri
- c) štiri
- d) pet
- e) več

Graf 8: Povprečje otrok vključenih v igro

Največ anketirancev se je igralo v skupini, v katero je bil vključenih več kot 5 otrok, najmanj pa v skupini po dva, kar je približno tako, kot sva pričakovala. En anketirani, je odgovoril, da se je igral sam.

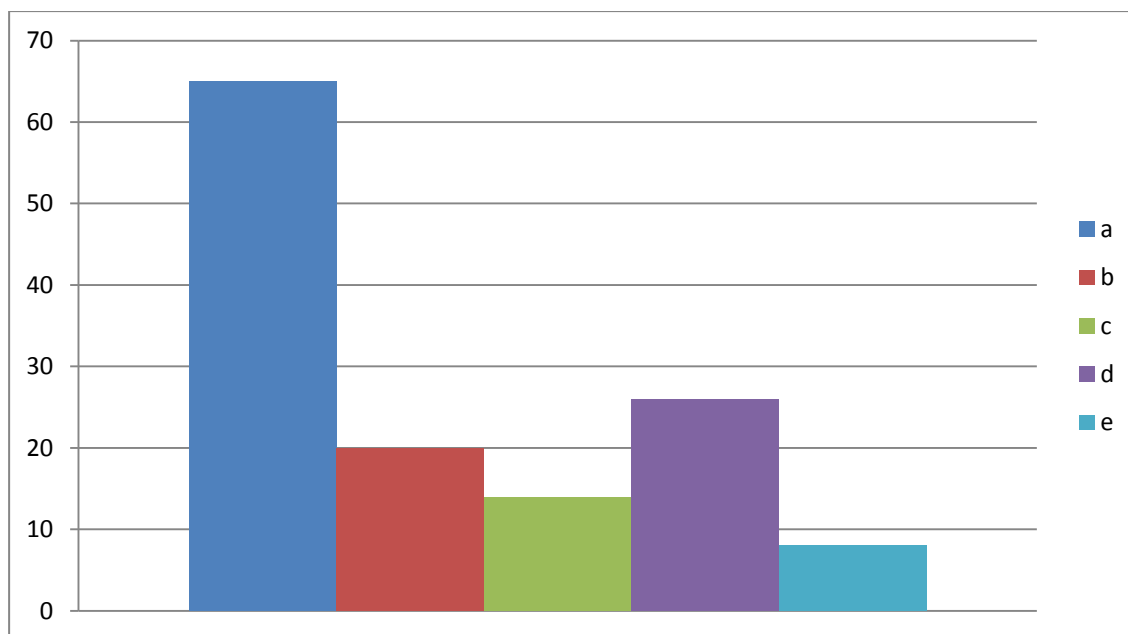
9) KJE STE SE IGRALI?

Tabela 9: Kraj igranja

a	b	c	d	e
65	20	14	26	8

- a) na dvorišču
- b) v gozdu
- c) na cesti
- d) v šoli
- e) drugo

Graf 9: Kraj igranja

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov, največ anketirancev se je igralo na dvorišču, kar je bilo po naših predvidevanjih. Anketiranci, ki so obkrožili črko e oz. drugo, so napisali, da so se igrali na travniku, hribu in igrišču.

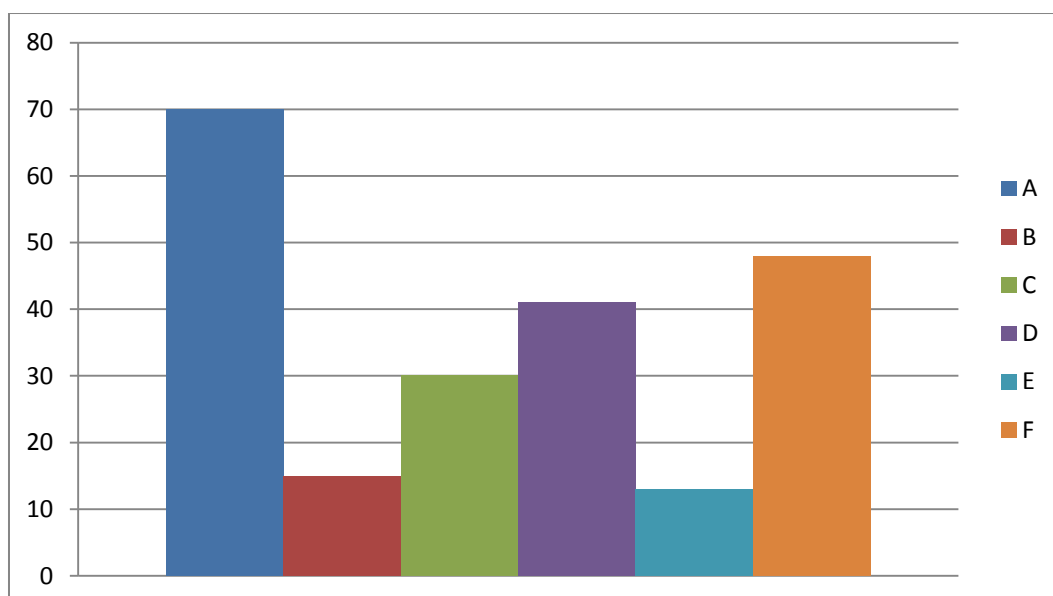
10) STE SE IGRALI KATERO IZMED NAŠTETIH IGER?

- a) skrivalnice
 b) ristanc
 c) zemljokrast
 d) gnilo jajce
 e) bela lilija
 f) drugo

Tabela 10: naštetih iger

A	B	C	D	E	F
70	15	30	41	13	48

Graf 10: Igranje naštetih iger

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Največ intervjuvanih se je igralo skrivalnice, najmanj pa igro bela lilija. Kot druge igre so še napisali gumitvist, med dvema ognjema, nogomet, človek ne jezi se, pismo,...

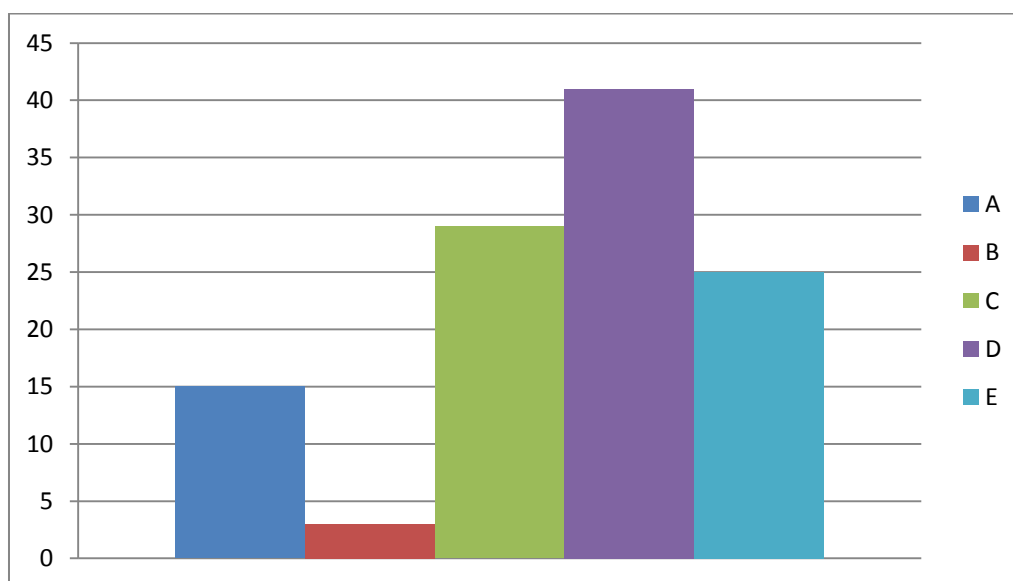
11) KDO VAS JE IGER NAUČIL?

- a) starši
- b) drugi sorodniki
- c) prijatelji
- d) sošolci
- e) izmislili ste si jih

Tabela 11: Kdo vas je iger naučil

A	B	C	D	E
15	3	29	41	25

Graf 11: Kdo vas je iger naučil

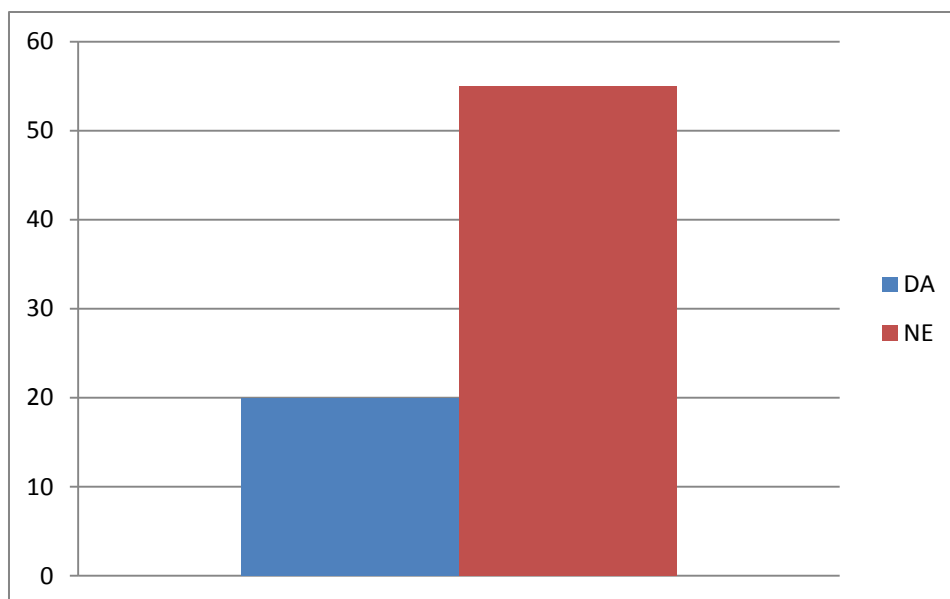
Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Največ anketirancev je odgovorilo, da so jih igre naučili sošolci. Visok delež anketiranih je odgovorilo, da so si igre izmislili sami, kakor smo predvidevali. Najmanj anketiranih je odgovorilo, da so jih iger naučili drugi sorodniki (babice, dedki, tete, strici,...).

12) ALI STE SE PRI IGRI LOČEVALI?

Tabela 12: Ločevanje pri igri

DA	20
NE	55

Graf 12: Ločevanje pri igri

Večina anketirancev je odgovorila, da se pri igri niso ločevali, kar potrjuje naša predvidevanja. Tisti, ki so napisali, da so se pri igri ločevali, so kot razloge napisali: dečki so se igrali drugačne igre; bili so premočni; bili so preveč nagajivi... Na vprašanje, katere igre so se igralle deklice, so anketiranci odgovorili: igre s punčkami, bela lilija, gunitvist,...

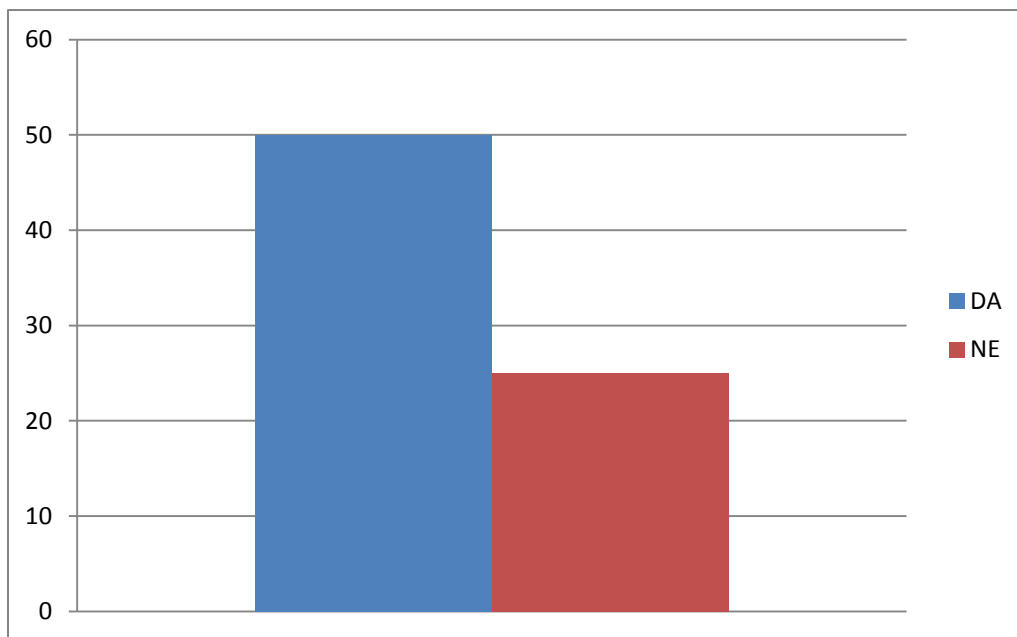
Na vprašanje, katere igre so se igrali dečki, so anketiranci zapisali: nogomet, frnikole, lovljenje,...

13) ALI STE IGRE PRENAŠALI NA SVOJE OTROKE?

Tabela 13: Prenašanje iger na svoje otroke

DA	50
NE	25

Graf 13: Prenašanje iger na svoje otroke

Dve tretjini anketirancev je odgovorilo, da so igre prenašali na svoje otroke, kar je bilo v skladu z najinimi pričakovanji. Igre so prenašali na svoje otroke tako, da so jim jih povedali in se z njimi igrali.

5. RAZPRAVA, INTERPRETACIJA REZULTATOV

Odgovor na **prvo hipotezo: Otroci so se igrali več na prostem**, smo dobili z 10. in 11. vprašanjem. Odgovor smo dobili tudi z intervjujem, saj nam je intervjuvana to potrdila. Prva hipoteza je potrjena.

Odgovor na **drugo hipotezo: Njihova igra je bila velikokrat omejena z delom**, smo dobili s 4. vprašanjem, kjer je velika večina napisala, da so bili omejeni zaradi dela oz. pomoči pri delu. Iz tega lahko sklepamo, da njihovo otroštvo ni sestavljala samo igra, ampak tudi delo. Odgovor smo dobili tudi z intervjujem. Se pravi, da so otroci morali pomagati staršem, predvsem, če so stanovali na deželi. Hipoteza je potrjena.

Odgovor na **tretjo hipotezo: Pri igri je sodelovalo veliko otrok**, smo dobili pri 9. vprašanju, saj je velika večina izbrala odgovor več. Odgovor smo dobili tudi z intervjujem. Hipoteza je potrjena.

Odgovor na **četrto in peto hipotezo: Niso uporabljali veliko pripomočkov in pripomočki so bili preprosti (žoga, gumica za gumitvist,..) ali pa so si jih izdelali sami**, smo dobili s 7. in 8. vprašanjem, kjer je večina obkrožila ne. Če je bil odgovor da, so bili pripomočki žoga, guma za gumitvist in stvari, ki so jih našli oz. izdelali sami. Odgovor smo dobili tudi z intervjujem. Hipotezi sta potrjeni.

Odgovor na **šesto in tako tudi zadnjo hipotezo: Otroci so si veliko iger izmislili sami**, smo dobili z 12. vprašanjem, kjer je le tretjina obkrožila, da so si igre izmislili sami. Ta hipoteza je delno potrjena, saj so novih iger največ naučili od sošolcev.

6. LASTNA IGRA

Igra je nastala v popoldanskem varstvu v 5. razredu. Izmislili smo si jo kar tako, pravila in ostale funkcije pa so nastale sproti, vse pa temelji na preprosti igri lovljenja.

6.1. Osnove igre

Igra se imenuje Vesoljski napad in temelji na lovljenju, le da je postavljena v prihodnost in ima več izmišljenih funkcij, ki jih igralec lahko izrabi, a le po določenih pravilih. Igra je

namenjena vsaj trem igralcem pa do neskončnosti. Imamo obvezne in neobvezne vrste igralcev.

6.2. Vrste igralcev

- Lovilec, ki predstavlja človeka, mora upoštevati funkcije oz. prednosti, ki jih lahko lovljenec (v nadaljevanju vesoljec) izrabi. Vesoljec je ulovljen, ko se ga lovilec dotakne. Če lovilec ne upošteva pravil, je avtomatsko tudi naslednjo rundo v isti vlogi.
- Vesoljec oz. lovljeni - njegova naloga je, da beži pred lovilcem in se tako izogne začasni izključitvi. Vesoljci imajo posebne prednosti, ki jih uporabijo v svojo prid, a le pod določenimi pravili.
- Zamrznjenje lovilca, ki mora tako počakati 10 sekund, da lahko naprej lovi. S tem omogoči, da se lahko vesoljec oddalji na varno razdaljo. Funkcijo lahko igralec uporabi samo 5-krat v eni rundi.
- Teleportacija na začetno točko, v času, ki ga igralec porabi za to, da pride do te točke ne more biti ulovljen. Funkcija je lahko uporabljena 5-krat.
- Možnost, da se po tem, ko si ulovljen, še enkrat vključiš v igro. Funkcijo lahko uporabiš samo 1-krat.
- Vesoljec v bazi, je igralec, ki lahko pomaga tistim, ki so lahko ulovljeni in prav tako skrbi za red. Ta igralec ni obvezen in ne more biti ulovljen.

6.3. Potek igre

1. Določimo začetno točko.
2. Razvrstimo se v vrste igralcev.
3. Postavimo se na začetno točko.
4. Lovilec začne loviti.
5. Igra se nadaljuje po pravilih, dokler niso vsi vesoljci polovljeni.
6. Ko so vsi vesoljci ulovljeni, se izberejo novi predstavniki posamezne vrste in vse se ponovi.

7. DRUŽBENA ODGOVORNOST V PROJEKTU MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA

O družbeni odgovornosti smo že veliko slišali pri pouku, saj je zelo pomembno, kakšen je odnos do ljudi, živali in narave, ki nas obdaja. Vsaka stvar ima nekakšen odnos do okolice, zato bomo v tem poglavju predstavili družbeno odgovornost naše naloge.

Takšna vrsta igranja, ki so jo prakticirali naši dedki in babice vse bolj izginja pri nas otrocih, saj jo izrinjajo računalniki in ostale elektronske naprave. Upamo, da bo naša naloga opažena s strani otrok, učiteljev, vzgojiteljev, ki bi nato otroke spodbudili h igranju skrivalnic, lovljenja, ristanca in morda tudi igre, ki smo jo sestavili. V nasprotnem primeru se bojimo, da bo ta vrsta igranja izginila, saj jo je že naša generacija pozabila.

Velik pomen pri tem, da prihodnje generacije ne bodo pozabile iger, igrajo tudi starši, saj menimo, da bi družine morale nameniti vsaj eno popoldan (najbolje v nedeljo) igranju z otroki. Starši bi morali spodbujati igre na prostem, v naravi. Namesto tega pa se današnji otroci večinoma igrajo v zaprtem prostoru, ob novi tehnologiji. To vsekakor ni dobro za njihov gibalni, socialni in čustveni razvoj. Upamo, da bomo s to nalogo uspeli uveljaviti te spremembe.

Ne smemo dopustiti, da bi igre naših dedkov in babic potonile v pozabo, saj predstavljajo pomemben del naše bogate kulturne dediščine.

Čas, ki ga posvetimo igri, je najlepši čas.

8. ZAKLJUČEK

Za zaključek lahko povzamemo, da so se otroci v preteklosti veliko celo ogromno preigrali na prostem, v naravi, v soju sonca, vetra, snega in dežja, in da so bili zelo iznajdljivi pri igrah ter pripomočkih, ki so si jih izdelali sami. Vendar njihovo otroštvo ni zaznamovala le igra, ampak tudi delo. Velikokrat so morali pomagati staršem pri raznih opravilih. Tisti, ki so živeli na vasi, so delali več, a so se kljub temu radi tudi igrali. Igre so prenesli na svoje otroke, a zdaj se zdi, kot da že tonejo v pozabo.

Današnje generacije jih poznajo le malo. Na srečo so zbrane in opisane v knjigah. Na to temo smo našli veliko literature v šolski in v Mariborski knjižnici. V vsaki izmed teh knjig je razloženih veliko iger za različne starosti, igre so razporejene po različnih sklopih. Iz njih smo spoznali nove igre, za katere nismo še slišali.

Današnji otroci imajo vse preveč materialnih dobrin, s katerimi jih zasipajo starši, ki tudi sami nimajo časa, da bi se igrali z njimi in jih tako naučili kakšno staro igro. Otroci svoj prosti čas ne preživijo v igri, temveč v raznih športnih društvih, glasbenih šolah ali jezikovnih tečajih.

Na koncu smo preizkusili našo igro z otroki 2. in 3. razreda. Bili so navdušeni in obiskali jih bomo še enkrat ter jih igro naučili, da se jo bodo znali igrati tudi sami.

Naj še omenimo probleme, ki so se pojavili pri raziskovanju. Prvi takšen je bil, da veliko anket ni bilo uporabnih, ker se anketiranci niso spomnili vsega iz svojega otroštva. Drugi problem je nastal zaradi časa, saj smo na ankete čakali precej časa. A kljub vsem problemom, je ta naloga uvidela sončno svetlobo.

Za zaključek le še izštevanka An ban,...

An ban,

pet podgan,

štiri miši v uh me piši,

vija vaja ven.

9. VIRI IN LITERATURA

ADAMS, Susan, 1998, Imenitna knjiga iger : več kot 30 najbolj priljubljenih iger z vsega sveta, Ljubljana, Mladinska knjiga.

ALLUE, Josep M., 2004, Velika knjiga iger, Radovljica, Didakta.

BRAUN, Anne, 2001, Otroške zabave in igre, Ljubljana, Mladinska knjiga.

KESSEL, on Carola et at., 2009, Otroške in družinske igre, Ljubljana, Tehniška založba Slovenije.

PÉREZ, Eulália, 2000, 100 najboljših iger, Radovljica, Didakta.

RIPOLL, Oriol, 2004, Najlepše otroške igre sveta, Ljubljana, Družina.

VOGELNIK, Marija, 1989, Ura je ena, medvedek še spi, Ljubljana, Mladinska knjiga.

BUČEK, Karolina in LETNIK, Ana, 2015, Literarni natečaj Večerko, Šlik – šlak, škarjice brusim (intervju)

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Igra> (22.1.2015).

<http://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4200613209.pdf> (24.1.2015).

Slika 1: <http://www.zurnal24.si/redki-otroci-splezajo-po-vrvi-clanek-146264> (7.2.2015).

Slika 2 in 3: <http://www.dnevnik.si/dom/uporabno/igra-na-prostem-je-nujna-za-uravnotezen-razvoj-otroka> (7.2.2015).

Citat z naslovnice: F. Von SCHILLER. PÉREZ, Eulália, 2000, 100 najboljših iger, Radovljica, Didakta.

10. PRILOGA

A N K E T A

Sva osmošolca osnovne šole. Pripravljava raziskovalno nalogo na temo Igre naših dedov. Prosiva vas za pomoč pri reševanju ankete.

Starost: _____ let

Spol: M Ž

1. Ste se kot otrok veliko igrali? DA NE

2. Če ste odgovorili z DA, obkrožite eno izmed naslednjih možnosti:

a) vsak dan

b) nekajkrat na teden

c) nekajkrat na mesec

d) drugo: _____

3. Je bil čas igranja omejen? DA NE

Če ste odgovorili z DA, prosim, pojasnite, zakaj.

4. Je bilo igranje dovoljeno v šoli? DA NE

5. Če ste odgovorili z DA, napišite kdaj?

6. Če ste odgovorili z NE, napišite, zakaj ne?

7. Ali ste uporabljali pripomočke? DA NE

8. Če ste odgovorili z DA, zapišite, katere?

9. Koliko otrok povprečno je bilo vključenih v igro?

- a) dva
- b) tri
- c) štiri
- d) pet
- e) več: _____

10. Kje ste se igrali?

- a) na dvorišču
- b) v gozdu
- c) na cesti
- d) v šoli
- e) drugo: _____

11. Ste se kdaj igrali katero izmed naštetih iger? (obkrožite lahko več točk)

- a) skrivalnice
- b) ristanc
- c) zemljokrast
- d) gnilo jajce
- e) bela lilija
- f) drugo: _____

12. Kdo vas je iger naučil?

- a) starši
- b) drugi sorodniki
- c) prijatelji
- d) sošolci
- e) izmislili ste si jih

13. Ali ste se pri igri ločevali (npr. dečki – deklice) DA NE

14. Če ste izbrali DA, zakaj?

15. Katere igre so se igrale deklice?

16. Katere igre so se igrali dečki?

17. Za katere igre menite, da so še danes žive?

18. Ali ste igre prenašali na svoje otroke? DA NE

19. Opišite, kako?

Iskreno se vam zahvaljujemo, da ste nama pomagali s sodelovanjem v anketi.